

De perfecte aardappel? Die ligt misschien wel op een veld in Zeewolde, waar een verbond van Flevolandse biologische telers bijna dertig nieuwe rassen heeft gepoot. Onderzocht wordt of ze resistent zijn tegen de vernietigende schimmelziekte *phytophthora*, die in het verleden menig oogst verwoestte. „Maar ze moeten ook te koken zijn.”

Arjan Bosch

Spanning en natuurlijke nieuwsgierigheid zijn er altijd, wanneer biologische aardappelteler Roy Michielsens uit Lelystad de oogst op het demoveld in Zeewolde van dichtbij bekijkt. Daar zijn 29 rassen gepoot die een mogelijke oplossing bieden tegen de allesverwoestende *phytophthora*, de plantenziekte die hele oogsten kan doen mislukken. „We zijn op zoek naar een robuuste aardappel. Voor de volle honderd procent.”

De schimmelziekte die door haar Griekse naam – ‘de plantenvernietiger’ – aan verbeelding niets te wensen overlaat, sloeg met name in 2016 toe. Een kletsnat groeiseizoen, waarin de *phytophthora* nogal gedijt en het ene na het andere biologische aardappelveld verorberde. Planten moesten zelfs door brand worden vernietigd om op die manier verdere verspreiding te voorkomen. Veel boeren zagen de opbrengsten dat jaar halveren.

Convenant

Het zette de aardappeltelers aan het denken, legt Michielsens uit. „We zijn op zoek gegaan naar een sterkere aardappel. Eentje die bestand is tegen de ziekte, maar die ook voor de afnemers interessant blijft. Je moet ze natuurlijk wel kunnen koken.” Of bewaren. Een robuuste aardappel, maar wel lekker. ‘Resistentiemanagement’, werd zodoende aan het woordenboek toegevoegd. Boeren kre-

gen tips over voorzorgsmaatregelen. „Een jaar later lag er een convenant. Afsproken is met elkaar naar een oplossing te zoeken.”

Op zoek naar de perfecte pieper dus. Eentje die zich niet aan het blad laat aanvreten, en bestand is tegen de sporen van de schimmel die onder de grond de aardappel aantast. Verrotting slaat dan toe.

„We zijn toen met drie demovelden begonnen.” In het Brabantse Dinteloord, het Friese Kollumerwaard en om de hoek in Zeewolde. „Kwekers kruisen de rassen met elkaar.” Veredeling. „Gezocht wordt naar nieuwe rassen met meer resistentie. Dat proces kan alleen jaren duren.”

Het onderzoek wordt ook door gangbare telers – in Nederland werkt slechts 1 op de 36 aardappelverbouwers biologisch – scherp in de gaten gehouden, verzekert Michielsens. „Ook reguliere landbouw heeft hier belang bij. De gangbare teler heeft net zo goed last van de schimmel, maar kan ingrijpen. Met resistente aardappels hoeft er echter minder gespoten te worden.” Enigszins ideologisch: „Uiteindelijk hebben we hier allemaal baat bij.”

Daar gaat misschien wel tien jaar overheen, weet Michielsens. Maar na vijf jaar van poten, onderzoeken, testen en uiteindelijk

Op zoek naar de perfecte pieper

Nederlandse Akkerbouw Vakbond kritisch: ‘Dit duurt tot sint-juttemis’

Teun de Jong is akkerbouwer in het Friese Sint Annarochie en voorzitter van de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV). Hij geeft aan dat de aardappelsector al eeuwen en eigenlijk altijd bezig is het met zoeken naar resistente rassen. Nu de maatschappij meer en meer minder gewasbeschermingsmiddelen verlangt, speelt de discussie op. „Maar we kunnen meer dan we mogen”, zegt de voor-

zitter, waarbij hij doelt op landelijke regelgeving. „Op dna-niveau. Genetische modificatie. Dat gebeurt in landen buiten Europa, zoals in Noord-Amerika. Je doet niets anders dan wat de natuur kan, alleen veel gericht.” Genetische modificatie wordt in duurzaamheidskringen echter als eng gezien, merkt De Jong. „Maar luister. Wij importeren juist weer veel uit landen die op die manier werken. Dat vinden we dan met zijn al-

len weer niet eng. Invoering hier zou betekenen dat we minder middelen nodig hebben.” Een demoveld zoals dat van BDEKO juicht hij toe. „Maar het blijft een traditionele manier: gooi alle goede eigenschappen van een aardappel in een grabbelton, doe een blinddoek voor, trek een lootje en hoop op een goede uitkomst. Die zal er dan over dertig jaar wel zijn. Of met sint-juttemis. Maar het kan echt sneller.”

demonstreren is het gelukt de biologische aardappels voor 90 procent weerbaar te maken. Robuust. Een succes, maar niet genoeg, bezweren de aardappeltelers. Die omschrijven door overvloedige regen ook 2021 – juli kende een neerslagrecord – als een seizoen met veel ziektedruk. „We hebben dat laatste zetje nodig.”

Maar voor die verdere ontwikkeling is weer geld nodig en omdat de provincie Flevoland het belang daarvan onderschrijft, subsidieert ze extra onderzoek met 85.000 euro. Formeel voor vereniging BDEKO, een groep biologische akkerbouwers die huist in Dronten. Michielsens is de penningmeester. „We zijn heel blij met deze steun. En zien het als een bevestiging dat we op de goede weg zijn. Ontwikkeling heeft tijd nodig. Die krijgen we.” Met de bijdrage hoopt de ver-

eniging vanuit de demovelden de robuuste aardappel – nu nog ‘de bijna robuuste aardappel’ – ook meer en meer in de gangbare landbouw terug te zien. En de chips- en frietmarkt als een van de grote afnemers binnen Nederland van de resistente rassen te kunnen overtuigen. Daarin is nog twijfel, omdat het voor hen vooral belangrijk blijft dat de aardappels naast de opgebouwde weerstand goed te verwerken zijn.

Lang traject

Ook op die kook- en bakkwaliteit wordt getest, legt Michielsens uit. Bovendien is het zo dat nu op het oog weerbare aardappels in een later stadium alsnog kunnen afvallen, omdat ze niet in de smaak vallen bij de consument. „Het is een lang traject waarin nieuwe rassen opkomen, zich bewijzen en op de robuust verklaarde lijst komen.” Gevuld met aardappels die de schimmelziekte uit zichzelf van zich afslaan. De perfecte piepers.

◀ Roy Michielsens is biologisch aardappelteler in Zeewolde.

FOTO: FREDDY SCHINKEL

BIDDINGHUIZEN

Nergens staat een groter zonnepark dan in Biddinghuizen

Het grootste zonnepark van Nederland